

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Det här är definitivt ett av de svårare projekten för gör-det-självare.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

Ska du kapa dina egna delar är detta ett projekt som tar lång tid. Att bygga själva trappan tar tre-fyra effektiva arbetshelger.

PRIS

Materialet är gratis, men cirka 1.000 kronor har lagts på LED-belysning och skruv.

MATERIAL

- Furuplankor kapade med egen såg till vanger, trappsteg, led-stång och stolpar
- Diverse skruv till infästning
- Färdigkopplade lågvolts LED-belysning köpt som paket
- Trälیم
- Golvlack

Mer närodlat än så här får du det inte. **Trappan är nämligen gjord av furuträd som stod precis utanför stugväggen.** Den är dessutom kapad på ägarens eget minisågverk – inköpt just för detta.

För en del är utmaningen att bygga en trappa inte nog. De här stugägarna bestämde sig också för att göra byggnadsmaterialet själv, av några stora furor som stod på tomten. De fällde träden, köpte ett minisågverk, sågade träden, lät materialet torka och använde det till att göra sin egen unika trappa.

Eftersom trappan skulle byggas med strukturen från virket bevarat tog bygget tid, och lösningar måste hittas efterhand. Resultatet blev en öppen, snygg trappa med ljusinsläpp från fönstret i trappen.

Inte för vem som helst

Att bygga en trappa i vinkel av material som du själv har kapat är inte för vem som helst. Det krävs både tillgång till träd som du kan göra materialet av, plats för att göra det och inte minst en rejäl portion gåpåanda. Den här artikeln är därför inte någon beskrivning som du kan kopiera. Men den kan ge dig inspiration och den visar att det mesta går, bara du vågar försöka. □

RIKTIGT NÄRODLAD TRÄTRAPPA

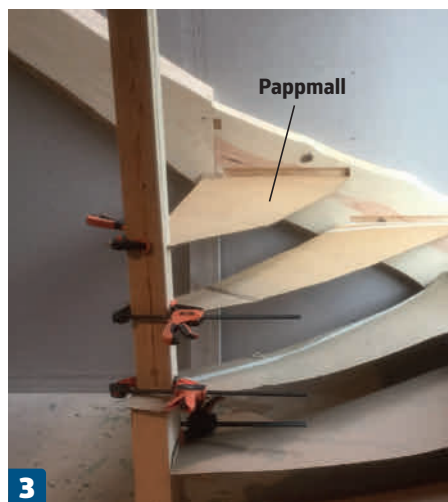
Delarna anpassas till varandra

Efter att vangstyckena har valts ut ur det färdigtorkade materialet, hyvlas de och slipas enligt alla konstens regler.

Därefter sätts vangerna upp tillfälligt, efter mått som först har markerats på väggarna och stegens placering markeras.

Vangerna sätts upp och tas ner flera gånger innan alla mått stämmer. Den långa vangen på väggen skruvas fast från rummet bakom väggen, medan den andra långa vangen på motsatta sidan tillfälligt hålls fast med tvingar.

Vangern i hörnet skruvas fast genom utfräsningarna för stegen, och trappan står färdig helt utan synliga skruvar.

1. Vangerna sätts upp tillfälligt. Placeringen av stegen ritas upp på väggarna och markeringen av dem överförs till vangerna. Sedan kan vangerna tas ned igen och spåren för stegen kan fräsas ut. Provmonteringen görs flera gånger för att säkerställa att allt blir rätt.

2. Den långa vangen på motstående sida av väggen hålls inte fast av skruvar någonstans. Den fälls istället in i trappstolpen och i bjälklaget överst på trappan. Här hålls den tillfälligt på plats med tvingar medan utfräsningarna till stegen markeras.

3. Den vinklade trappan kräver specialanpassningar. Därför görs alla stegen först av pappmallar som läggs mellan utfräsningarna i vangerna på väggen och trappstolpen. När pappmallarna är färdiga används de för att såga ut stegen i vinkeln.

4. Trappstegen till vinkeln sågas ut och trappstolpen får utfräsningar för stegen, innan stegen provmonteras. Det här är komplicerade anpassningar med vinklade, okantade brädor. Där det krävs anpassningar, markeras detta. Därefter tas stegen bort igen, och trappstolpen tas ner innan den slutliga monteringen.

5. Den långa vangen på väggen skruvas fast genom väggen från baksidan. Här sitter den med utfräsningarna till stegen på plats efter den första provmonteringen. Efter som vangerna är naturliga och grova, med virkets naturliga variationer i kanterna, har de två vangerdelarna också rundats av och anpassats till varandra i ändarna.

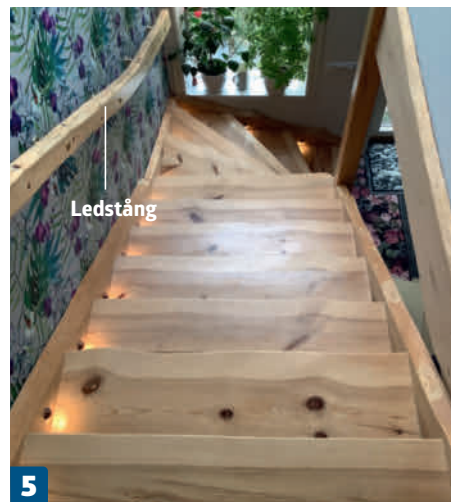
Montering av trappan

Efter att trappdelarna har provmonterats flera gånger, så att ingen osäkerhet om anpassningar och placering av trappans delar återstår, är det dags för slutmontering.

Först läggs den ena långa vangen på golvet, med ryggen mot underlaget. Därefter limmas stegen fast inne i vangen, innan den andra vangen läggs ovanpå och limmas fast i stegen.

Efter att även de resterande trappdelarna har satt ihop så mycket som möjligt lackas alltihop, innan delarna lyfts på plats – med stabil stöttning efterhand.

Slutligen får trappan en ledstång och infälld LED-belysning i vangerna, som fälls in från rummet på baksidan av trappan. Där dras också alla sladdar till belysningen.

1. Efter att trappdelarna har anpassats och utfräsningarna i vangerna är färdiga, är det dags att montera trappan. Här läggs den ena vangen på "ryggen" på golvet, medan stegen limmas på plats i den. Därefter limmas den andra vangen fast i stegen på den andra sidan. Pappet på golvet skyddar vangen mot repor och golvet mot lim.

2. Trappstolpen limmas också ihop med stegen i hörnet. Det görs när stolpen står upprest.

3. När delarna har limmats ihop och satts på plats så mycket det går i förväg, är det dags för den slutliga monteringen – efter att trappan har lackats med tre lager golvlack. Först lyfts den övre, raka delen på plats. Den stöttas stadigt på undersidan fram tills trappstolpen monteras.

4. Efter att trappstolpen har satts upp, tillsammans med vangerna och stegen i hörnet, fälls LED-belysning in i trappvangerna. Belysningen är ett färdigt paket som kan monteras utan att anlita en elektriker. Hål för lamporna borrar in till rummet bakom väggen i trappan, där även alla sladdar till belysningen dras.

5. Till slut får trappan en ledstång. Så klart också utsågad från ett träd på tomten. Den har handplockats från en krokig tall, just med tanke på uppgiften. Och resultatet är en ledstång som passar perfekt till resten av den rustika trappan.

Trappformeln

För att en trappa ska vara bra att gå i, ska sättsteg och plansteg passa i förhållande till varandra. Rätt förhållande kan du räkna ut med hjälp av trappformeln, som ser ut så här:

Ett plansteg plus två sättsteg ska tillsammans bli cirka 63 cm. Sättsteget bör dock aldrig överstiga 20-21 cm, och plansteget ska vara minst 21 cm. Om plansteget till exempel är 39 cm och sättsteget 12 cm, blir kalkylen $39 + (2 \times 12) = 63$ – en perfekt trappa att gå i.

SÅ HÄR FUNGERAR ETT MINISÅGVERK

Investerar du i ett minisågverk, använder du en vanlig motorsåg för att såga ditt virke. Den enda förutsättningen är att motorsågen passar till jiggen som du ska sätta på sågen – och de flesta jigggar passar till de flesta sågar.

Dessutom är det bra om sågen utrustas med en så kallad klyvkedja, som är till för att såga längs med virket, inte tvärs över det. Därmed arbetar sig sågen lättare genom stockarna. Sågen bör inte heller vara för svag, utan minst medelstark rekommenderas. Du kan använda sågen med bara en jigg, som då stöttas mot ett anhåll som du gör själv av några långa brädor. Men enklast är att köpa ett anhåll också, som dessutom håller virket när du sågar.

Det här är minisågverket som virket till trappan i den här artikeln har sågats ut på.

GÖR DITT EGET VIRKE – DÄR DU SJÄLV VILL

Med ett minisågverk kan du göra ditt eget virke ute i skogen, där träden som du kapar har fällts. Då slipper du transportera tunga stockar, och du slipper en massa sågspån hemma i trädgården. Men lösningen kan också användas i stugan, hemma eller var som helst där du har möjlighet att såga upp långa stockar.

Detta minisågverk från Logosol består av en släde som monteras på motorsågen och en stockhållare, som både håller stocken och fungerar som anhåll. Släden och stockhållaren säljs separat eller som ett paket för 7.700 kronor. Läs mer på logosol.se.

